

Rozwój Polski w warunkach stagnacji gospodarczej UE

Czynniki in plus i in minus

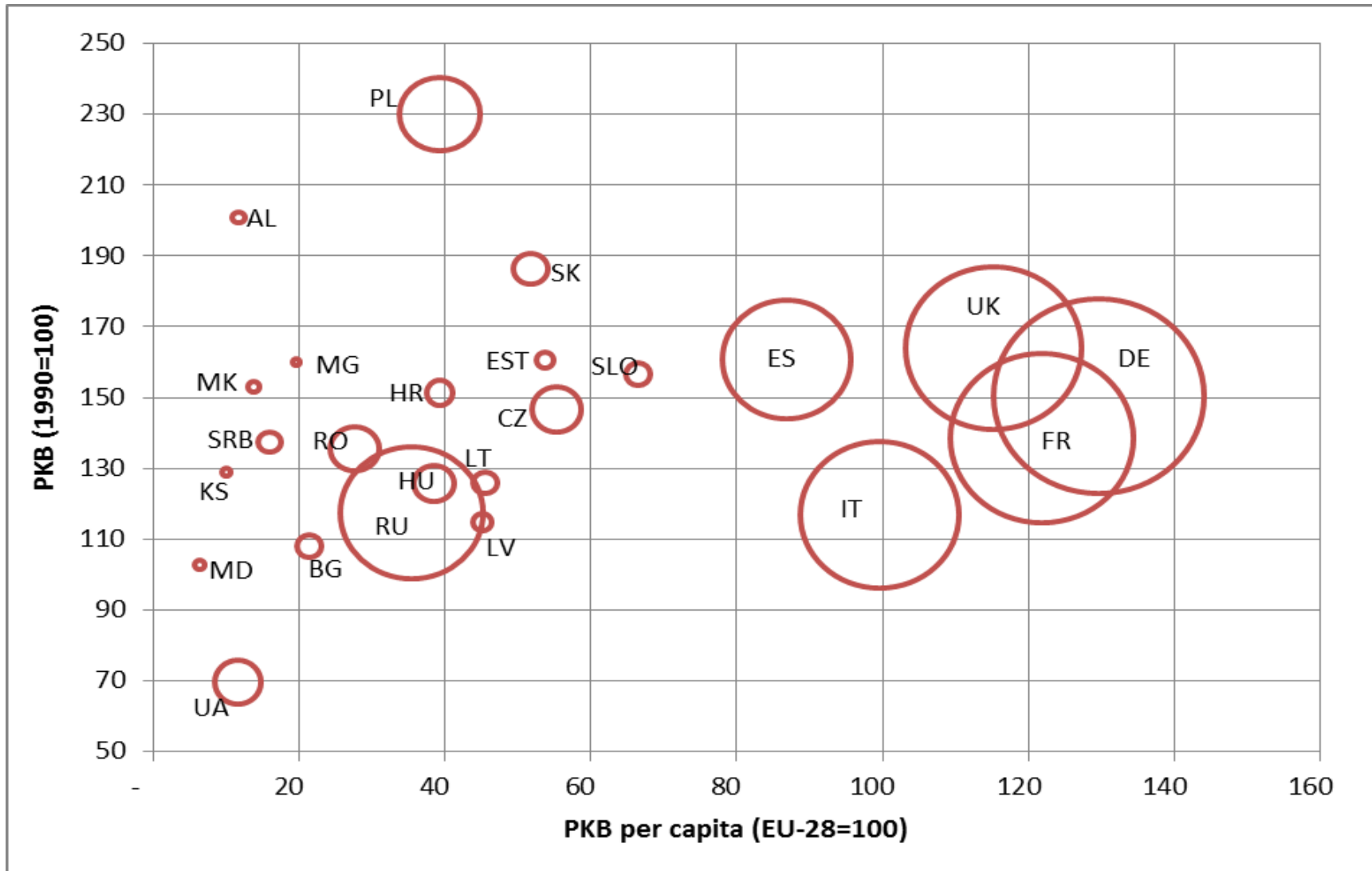
Rafał Antczak

Deloitte Consulting

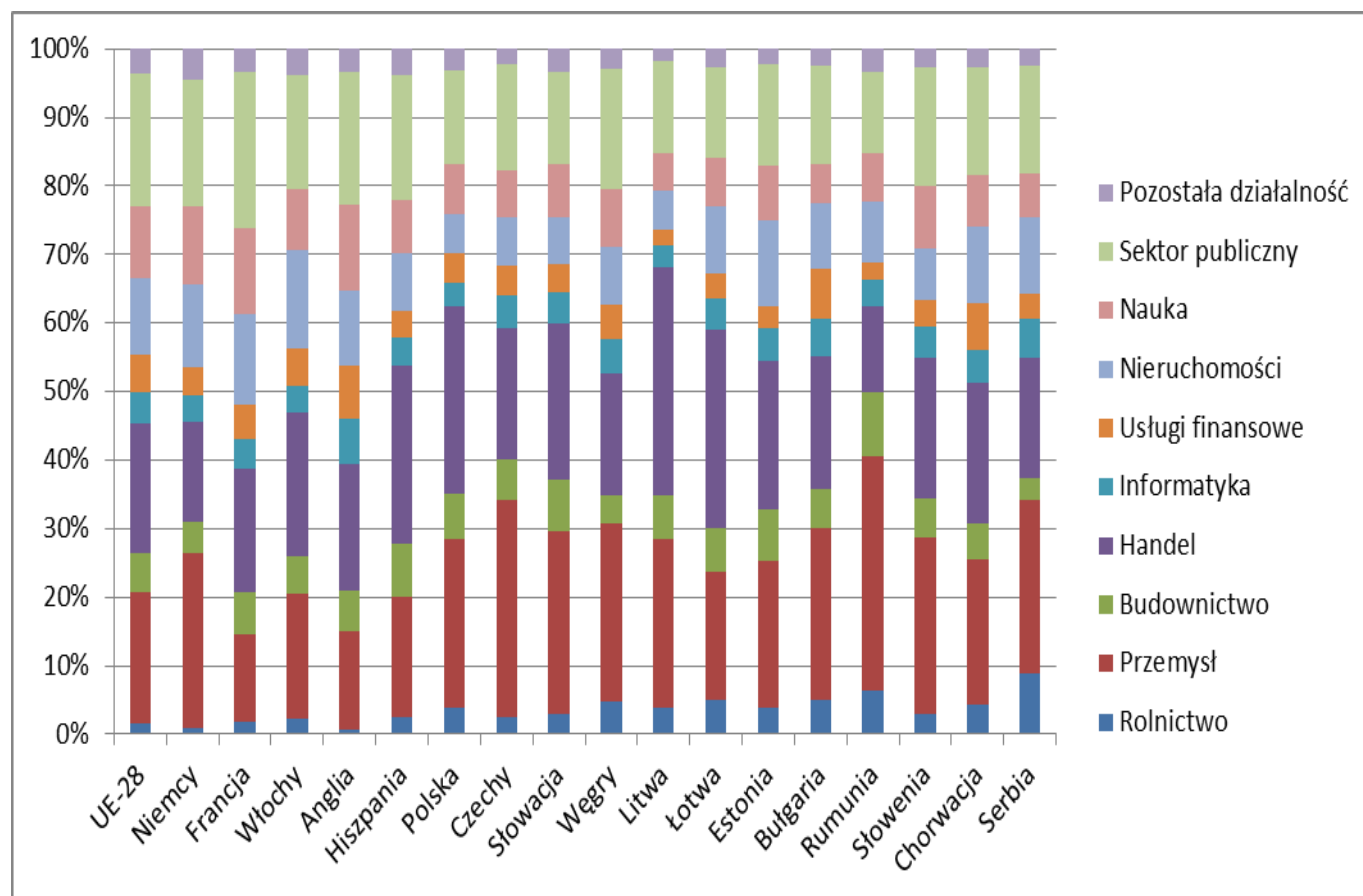
In plus: Polska najszybciej odrabiała zaległości w rozwoju gospodarczym w UE, ale dystans do BIG5 wciąż duży

Skumulowana dynamika PKB od 1990 r. była najwyższa dla Polski i wyniosła 230% (oś Y), poziom rozwoju gospodarczego w PKB per capita zbliżył się do 40% średniej UE (oś X), a gospodarka Polski jest na 6. miejscu w UE (wielkość punktu w mld EUR), lata 1990-2013

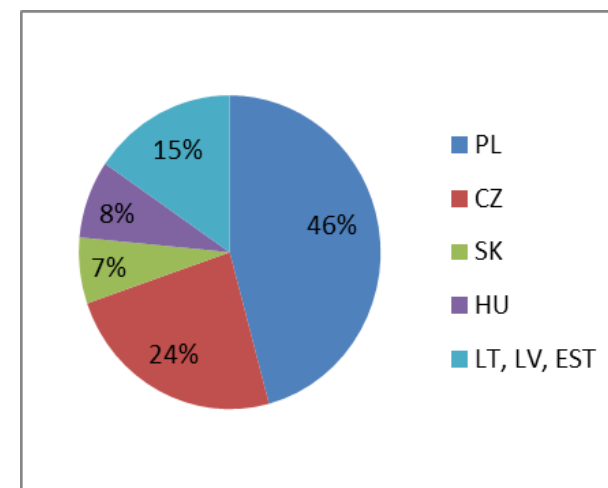

In plus: Polska pozostaje krajem przemysłowym, przyciągającym większość inwestycji w regionie

Struktura wartości dodanej brutto według sektorów gospodarki w 2012 r. (% , ceny nominalne w walucie krajowej) wskazuje, że Polska jest bardziej uprzemysłowiona niż kraje BIG5 a wartość dodana wytwarzana w przemyśle jest na poziomie Niemiec (24,7% vs. 25,5%). Znaczący wpływ na uprzemysłowienie miały inwestycje zagraniczne, których połowa w regionie przypada na Polskę

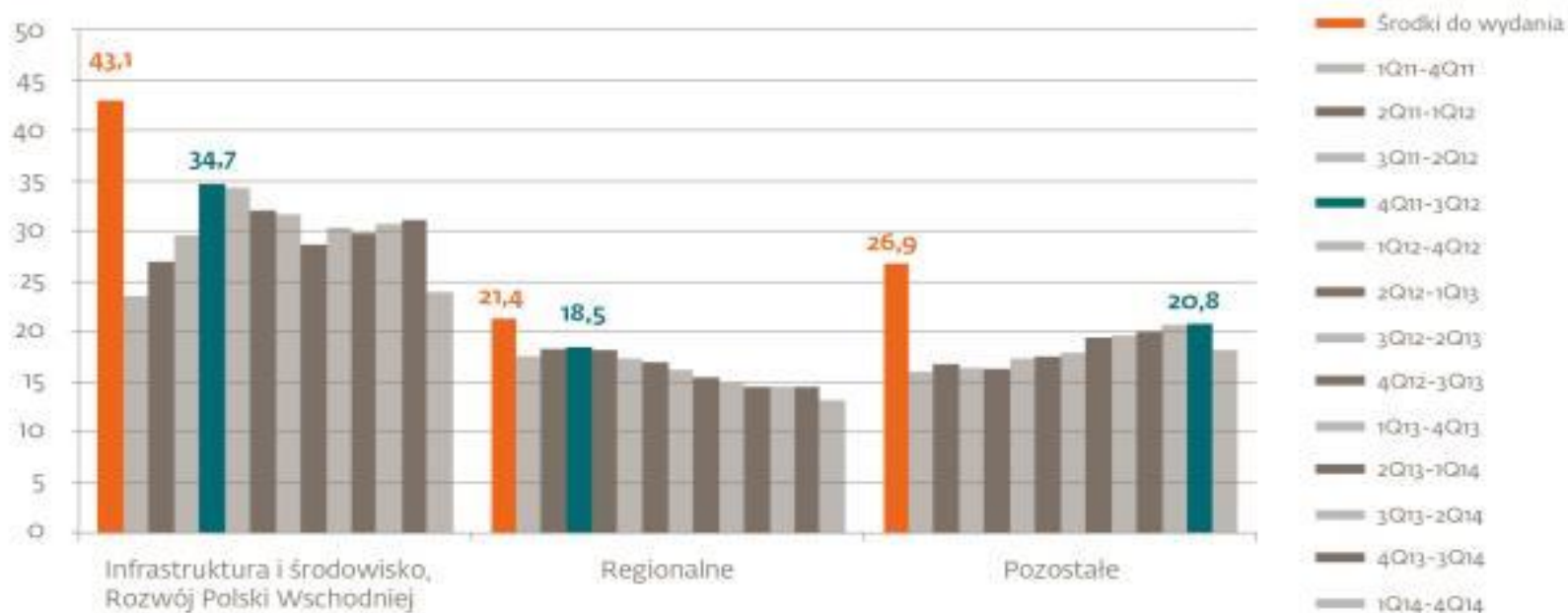

Bezpośrednie inwestycje zagraniczne brutto, udziały krajów Europy Centralnej, średnia 2000-2011 (proc.)

In plus: Fundusze unijne z budżetu 2007-2013

Fundusze unijne do wydania w 2015 r. na tle wydatkowania w 4-kwartalnych okresach lat 2011-2014 (mld PLN)

- Do końca 2014 r. wydatkowano 78,1% funduszy unijnych
- W 2015 r. do wydania (łącznie z krajową kontrybucją) pozostało 91 mld PLN
- W żadnym 4-kwartalnym okresie w historii nie udało się wydać takiej sumy (rekord to 69 mld PLN przed EURO2012)
- Zakładając maksymalne wysokości wydatków z przeszłości szacujemy, że uda się zrealizować 95,7% unijnego budżetu, czyli 74 mld PLN
- Każde dodatkowe 10 mld PLN wykorzystanych środków UE daje dodatkowy impuls do wzrostu PKB w wysokości ok. 0,4 pkt. proc., czyli bez środków z UE w 2015 r. PKB Polski wzrosłby tylko 0,5%
- Ocena efektywności wydatkowania środków unijnych nie jest jeszcze pełna, ale audyt ETO zakwestionował inwestycje w niektóre lotniska, w tym w Polsce
- Przyznane Polsce 82,5 mld euro (bez polskiej kontrybucji) w budżecie 2014-2020 wygładzi wzrost PKB w kolejnych latach, a gros wydatków będzie przeznaczony na projekty inwestycyjne, więc kwestia ich efektywności będzie szczególnie ważna

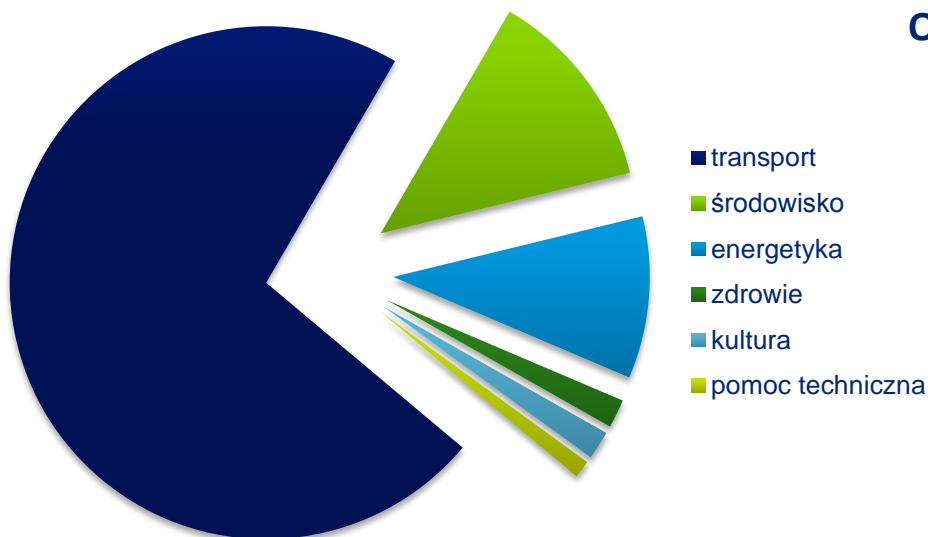
In plus: Fundusze unijne z budżetu 2014-2020

Fundusze unijne w starej i nowej perspektywie budżetowej (mld EUR)

	2014-2020	2007-2013
Ogółem	82,5	-
Programy operacyjne	76,9	Programy operacyjne 67,3
Programy krajowe	45,6	Programy krajowe 50,2
Program Infrastruktura i Środowisko	27,4	Program Infrastruktura i Środowisko 28,4
Program Inteligentny Rozwój	8,6	Innowacyjna Gospodarka 8,6
Program Polska Cyfrowa	2,2	Kapitał ludzki 10,0
Program Wiedza Edukacja Rozwój	4,7	EWT 0,3
Program Polska Wschodnia	2,0	Program Polska Wschodnia 2,4
Program Pomoc Techniczna	0,7	Program Pomoc Techniczna 0,5
Programy regionalne	31,3	Programy regionalne 17,1
Inne ^a	5,7	-

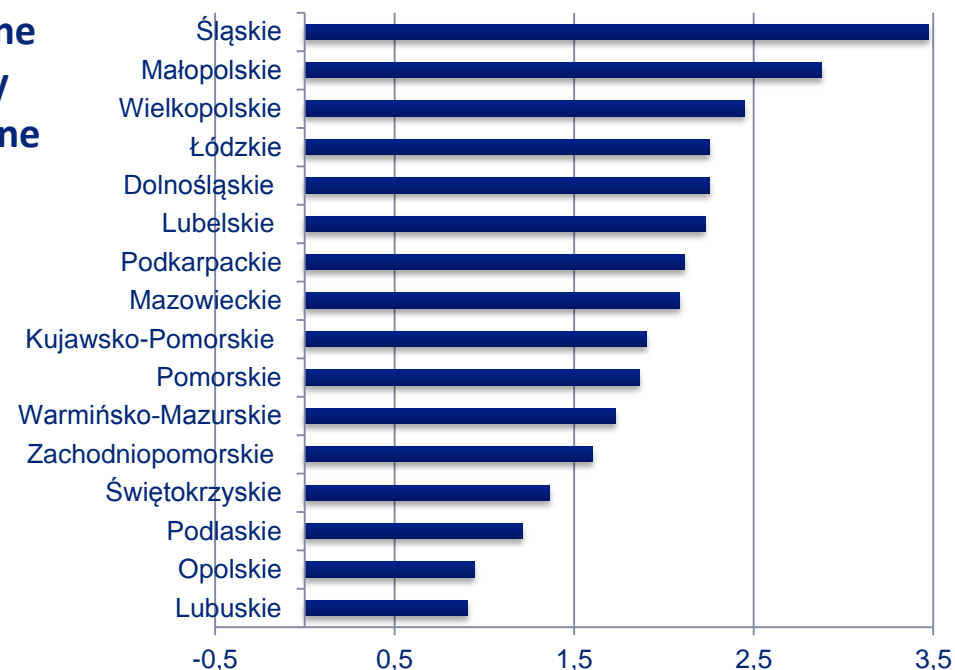
- W perspektywie finansowej 2014-2020 Polska będzie miała do wykorzystania aż **82,5 mld EUR** w porównaniu z ok. **68 mld EUR** w poprzedniej perspektywie
- Działania w ramach PO IS o wartości **27,4 mld EUR** będą wspierać rozwój infrastruktury, w tym w największym stopniu transportu **19,8 mld EUR**, ochrony środowiska **3,5 mld EUR** i infrastruktury energetycznej **2,8 mld EUR**
- RPO dla każdego z województw o łącznej wartości **31,2 mld EUR**. Najwięcej otrzyma Śląsk i Mazowsze, najmniej Lubuskie. Łącznie na rozwój transportu przyznano regionom 4,9 mld EUR

Krajowy Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko

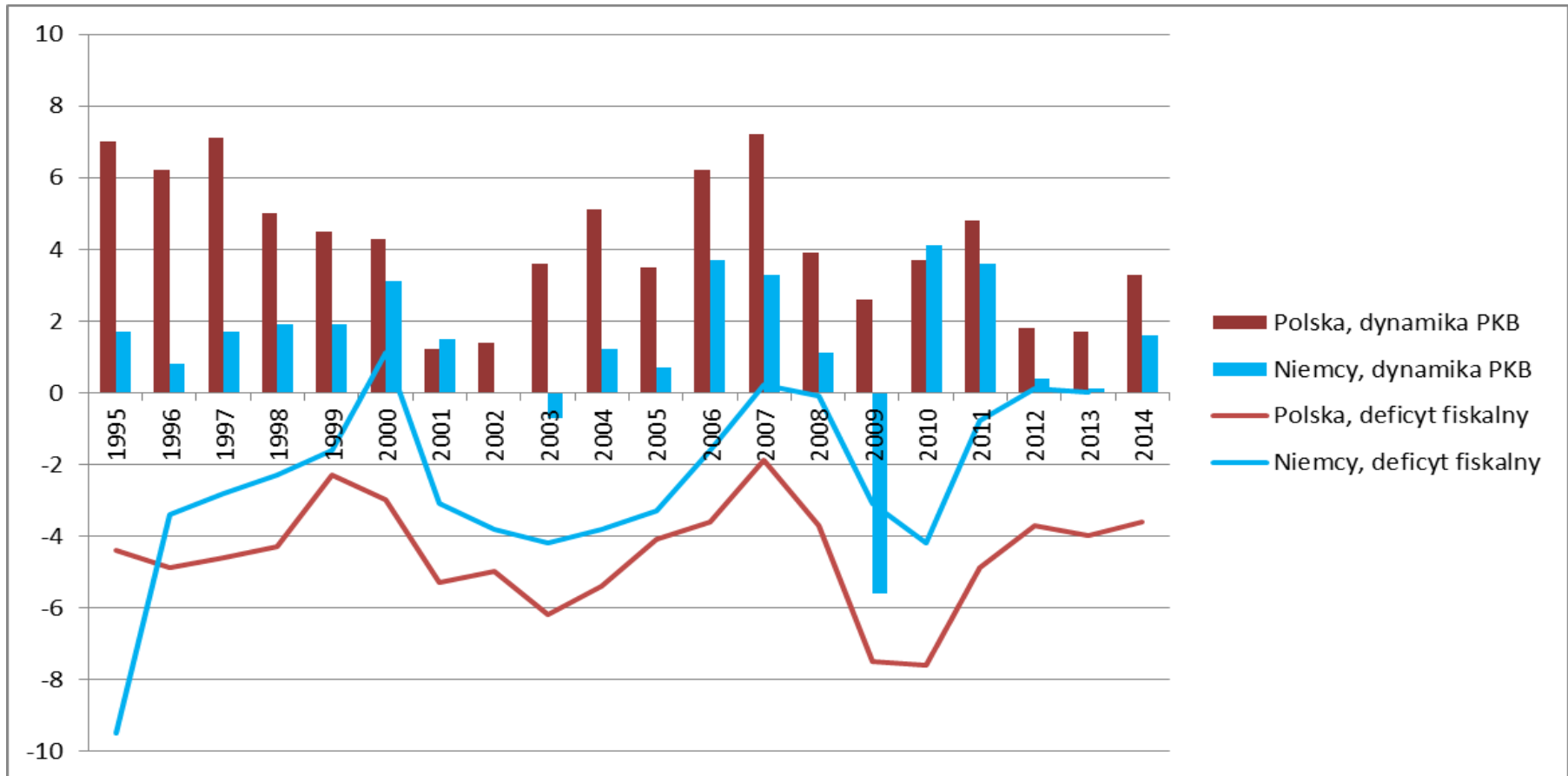
19,8 mld euro na transport, w tym 12,5 mld euro na drogi (system TET-T i drogi w miastach)

Regionalne Programy Operacyjne

In minus: polityka fiskalna, czyli brak polityki

Niemcy a Polska, dynamika PKB (zmiany realne wobec poprzedniego roku) oraz deficyt szerokiego sektora rządowego (% PKB), lata 1995-2014

- W 2014 r. wzrost dochodów podatkowych w dominującym stopniu przyczynił się do spadku deficytu budżetu centralnego (-24,8 mld PLN wobec -38,6 mld PLN), więc oszczędności w wydatkach budżetowych na kwotę około 8 mld PLN w wyniku braku konieczności wykupu obligacji skarbowych zgromadzonych w OFE, nie wpłynęły na zmniejszenie deficytu budżetu centralnego.
- Wstępne informacje na temat deficytu szerokiego sektora rządowego w 2014 r. wskazują na poziom min. 3,6% PKB, a więc wyższy niż planowało Ministerstwo Finansów i niewiele niższy niż deficyt w 2013 r.

In minus: już niedługo będzie odczuwalny deficyt pracowników

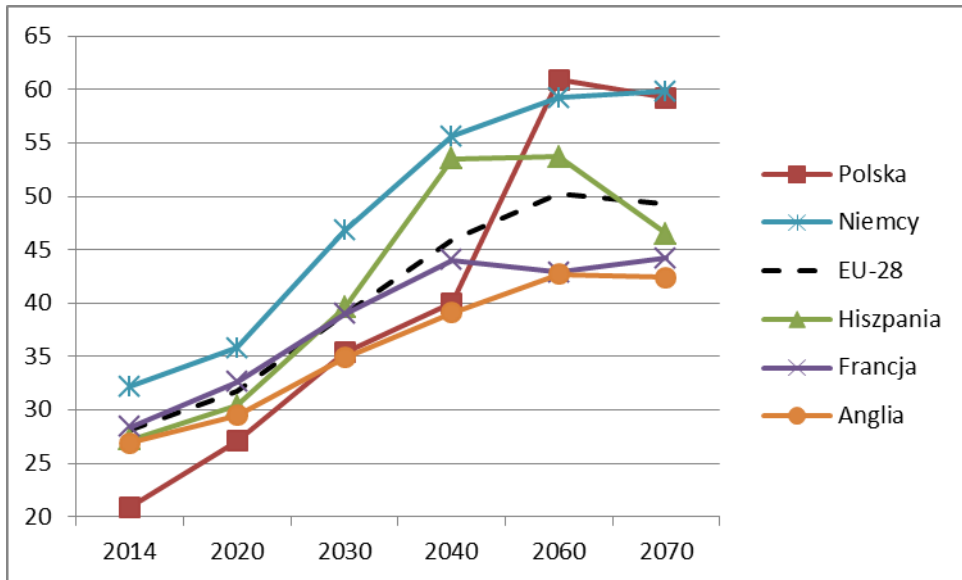
Szacunek liczby osób wchodzących i wychodzących z rynku pracy, lata 2014-2020

		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Współczynnik skolaryzacji brutto = 50%								
Liczba osób wchodzących na rynek pracy	osób	212 111	203 727	195 399	189 756	188 109	182 994	176 692
Liczba osób wychodząca z rynku pracy	osób	192 524	205 526	220 741	222 096	223 689	220 839	235 611
Bilans	osób	19 587	- 1 800	- 25 343	-32 340	- 35 580	-37 845	-58 919
Współczynnik skolaryzacji brutto = 30%								
Liczba osób wchodzących na rynek pracy	osób	296 955	285 217	273 558	265 658	263 353	256 192	247 369
Liczba osób wychodząca z rynku pracy	osób	192 524	205 526	220 741	222 096	223 689	220 839	235 611
Bilans	osób	104 431	79 691	52 817	43 562	39 664	35 353	11 758
Współczynnik skolaryzacji brutto = 10%								
Liczba osób wchodzących na rynek pracy	osób	381 799	366 708	351 717	341 561	338 596	329 389	318 046
Liczba osób wychodząca z rynku pracy	osób	192 524	205 526	220 741	222 096	223 689	220 839	235 611
Bilans	osób	189 275	161 182	130 976	119 465	114 907	108 550	82 435

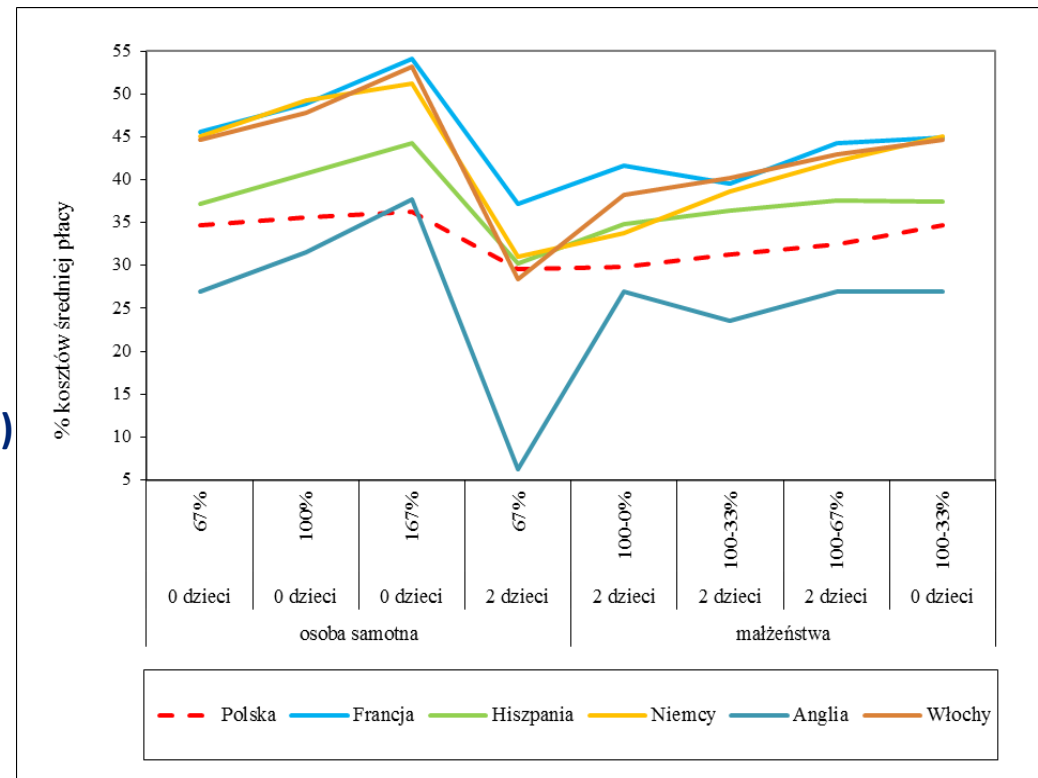
- W latach 2004-2013 emigracja z Polski na pobyt czasowy szacowana jest na ponad 2 mln osób z dynamiką roczną 3% (od 2011 r.), a wśród krajów UE polskie społeczeństwo starzeje się najszybciej (za Niemcami)
- W zależności od współczynnika skolaryzacji w szkolnictwie wyższym braki siły roboczej w Polsce mogą być odczuwane już w najbliższych latach

In minus: Polska nie ma polityki demograficznej, a społeczeństwo się starzeje i wciąż jest ubogie

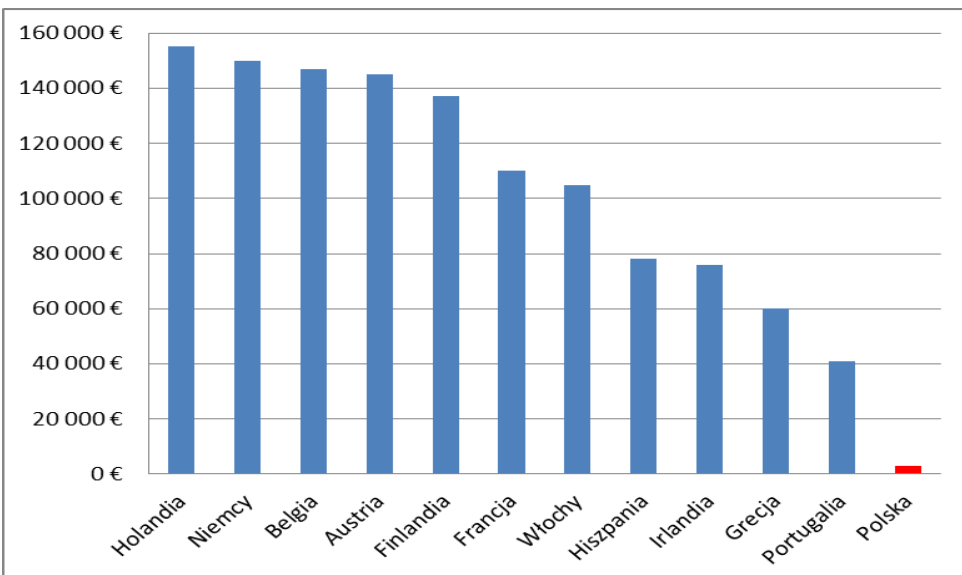
Współczynnik obciążenia ludności w wieku produkcyjnym ludnością w wieku poprodukcyjnym

Podatki bezpośrednie i składki na ubezpieczenia społeczne pracownika i pracodawcy po uwzględnieniu transferów społecznych dla typów gospodarstw domowych według średnich wynagrodzeń w 2013 r. (jako % kosztów pracy).

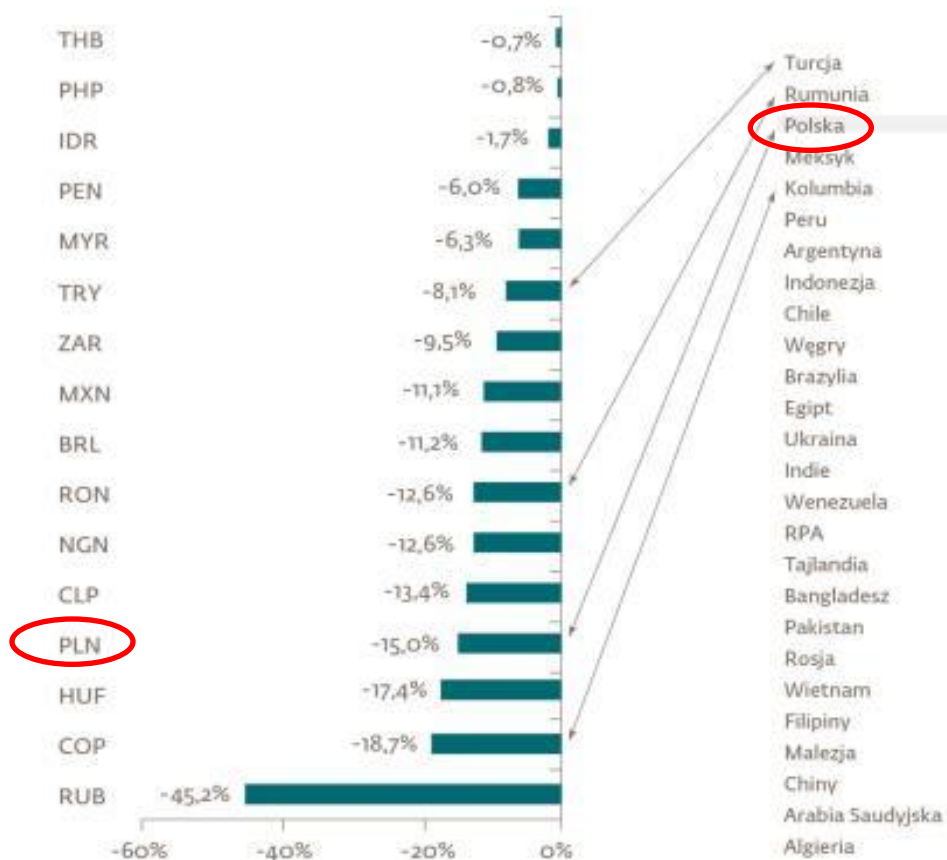
Wartość netto środków trwałych na 1 mieszkańca (w euro)

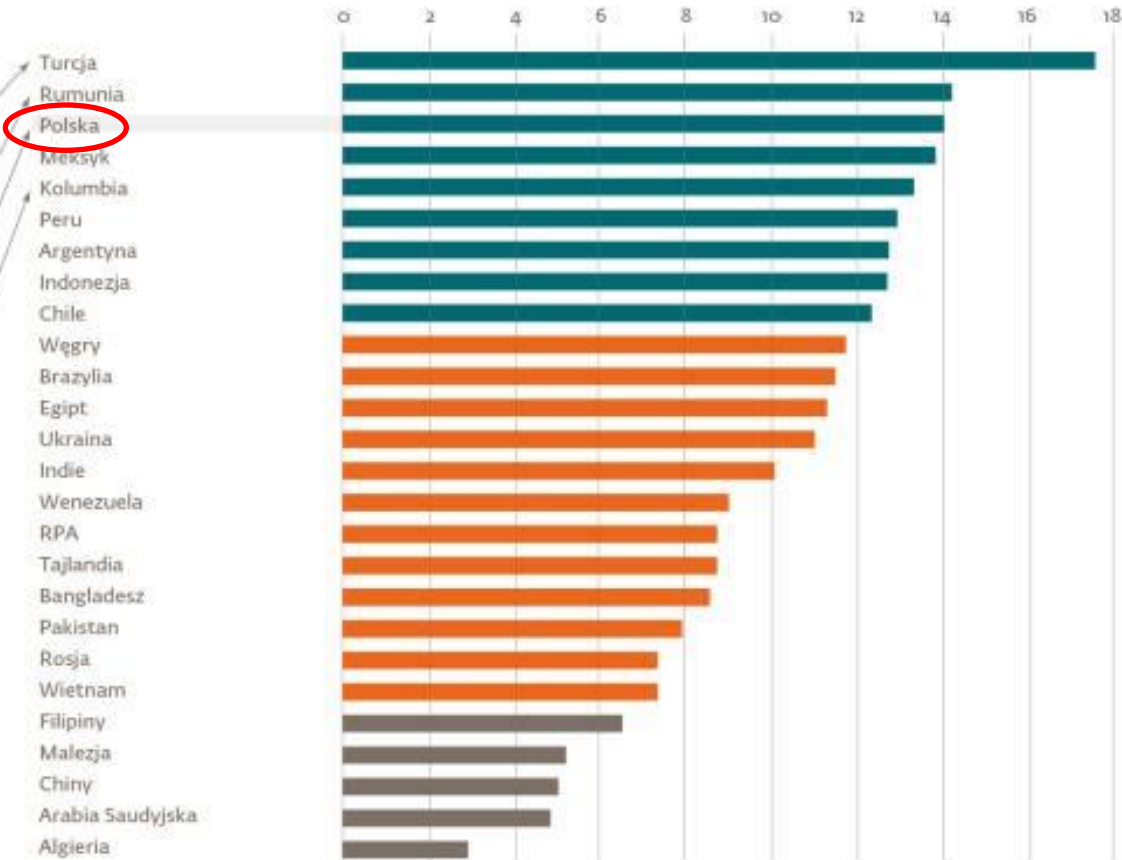
Czyli niezależnie od ilości dzieci i poziomu dochodów oraz transferów socjalnych z budżetu do gospodarstw domowych w Polsce płaci się efektywnie podatek liniowy!

In minus: dolar vs. kursy walutowe krajów rozwijających i złoty

Zmiana kursów walut wobec USD w 2014 r.

Indeks samodzielności finansowej

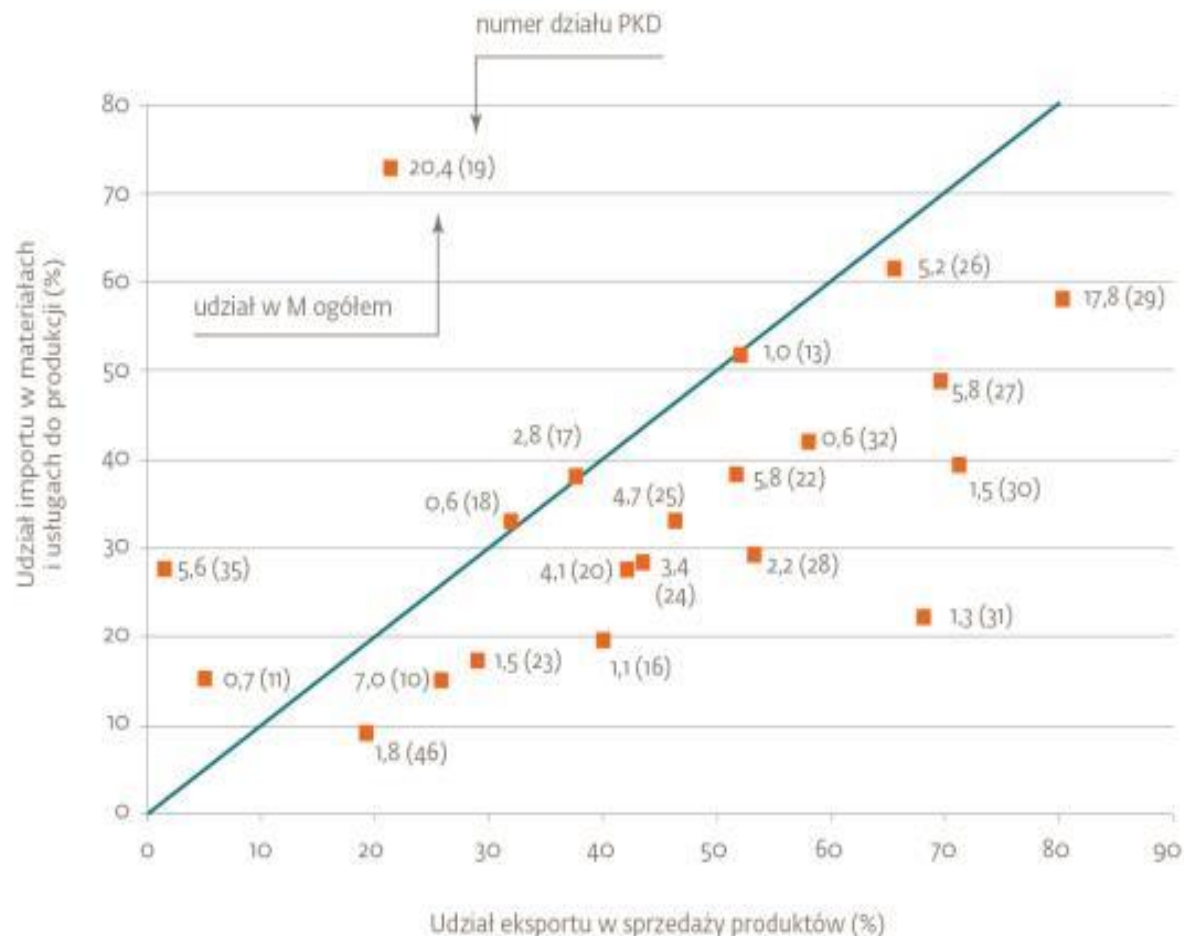

- Rozbieżność polityk banków centralnych – zacieśnianie (Fed) versus luzowanie polityki pieniężnej (EBC), co wywołuje gwałtowne dostosowanie kursów walutowych
- Waluty krajów peryferyjnych poza głównymi obszarami walutowymi (dolar, euro, jen, renminbi) poddawane będą coraz większej presji od aprecjacji (CHF, DKK) po deprecjację (PLN) w zależności od preferencji zagranicznych inwestorów krótkoterminowych, którzy dominują na wszystkich segmentach rynków finansowych w Polsce

In minus/neutralne: Kurs złotego a eksport i import towarów

Importochłonność produkcji vs. rola eksportu produktów, których import na cele produkcyjne stanowi 95% importu produkcyjnego

19	Przemysł rafineryjny
29	Przemysł motoryzacyjny
10	Przemysł spożywczy
22	Przemysł gumowy i tworzyw sztucznych
27	Produkcja urządzeń elektrycznych
35	Sektor energetyczno-wodny
26	Produkcja komputerów i elektroniki
25	Produkcja metalowych wyrobów
20	Przemysł chemiczny
24	Produkcja metali
17	Przemysł papierniczy
28	Produkcja maszyn i urządzeń
46	Handel hurtowy (poza pojazdami)
23	Produkcja z surowców niemetalicznych
30	Produkcja pozostałego sprzętu transportowego
31	Produkcja mebli
16	Przemysł drzewny
13	Przemysł tekstylny
11	Produkcja napojów
18	Przemysł poligraficzny
32	Pozostała produkcja

- Import sektora przedsiębiorstw (powyżej 9 zatrudnionych) stanowi 90% importu ogółem, z tego około 46 pkt. proc. to import produkcyjny a 9 pkt. proc. import inwestycyjny (razem 54 pkt. proc.) a sektor przedsiębiorstw wykazuje nadwyżkę handlową
- 95 proc. importu trafia do 25% działów PKD (21 działów), które są mocno proeksportowe, czyli w Polsce import firm jest napędzany eksportem a firmy są naturalnie zabezpieczone od ryzyka kursowego, chyba, że spekulują walutami lub instrumentami pochodnymi na waluty...

Budownictwo – funkcja reakcji i mnożnik kredytowy oraz inwestycyjny dla prognoz koniunktury

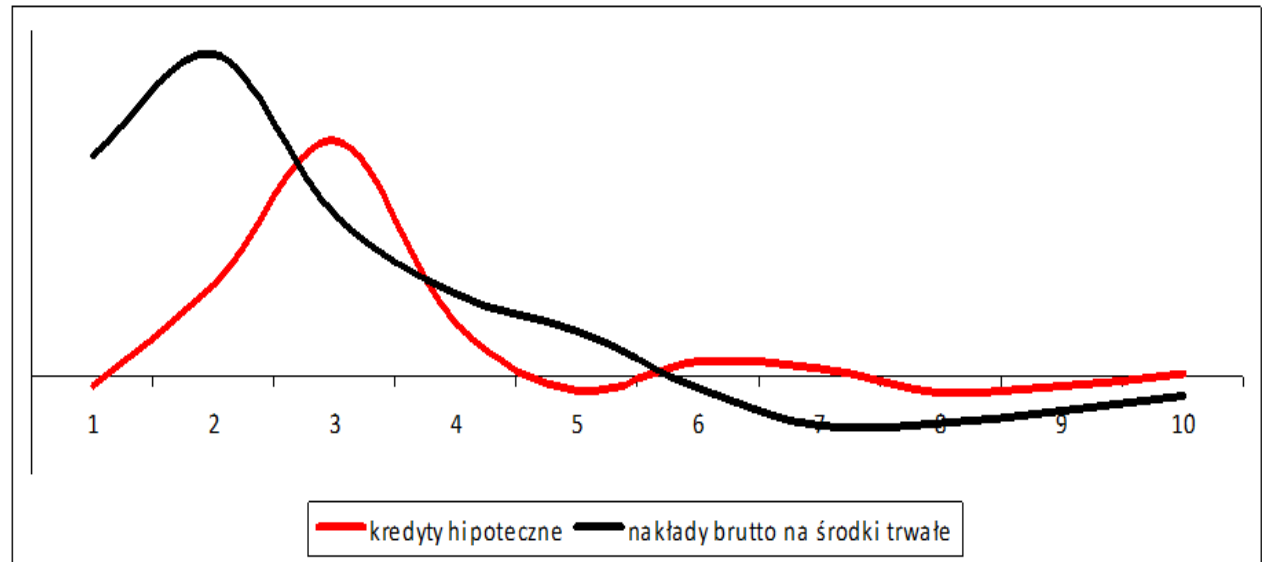
Funkcja reakcji wartości dodanej brutto w budownictwie na impuls ze strony nakładów brutto na środki trwałe i kredytów mieszkaniowych

Impuls inwestycyjny:

- Silniejszy niż kredytowy
- Natychmiastowa reakcja sektora budowlanego
- Najsilniejsza reakcja po 2 kwartałach

Impuls kredytowy:

- Słabszy niż inwestycyjny
- Opóźniona o 1 kwartał reakcja sektora budowlanego
- Najsilniejsza reakcja występuje po trzech kwartałach

Modelowa zależność dynamiki wartości dodanej brutto w budownictwie od dynamiki kredytów mieszkaniowych oraz dynamika nakładów brutto na środki trwałe

Mnożnik kredytowy:

Wzrost dynamiki kredytów mieszkaniowych o 1 punkt procentowy powoduje w kolejnym kwartale wzrost dynamiki wartości dodanej brutto w budownictwie o 0,4 punktu procentowego

Mnożnik inwestycyjny:

Wzrost dynamiki nakładów brutto na środki trwałe o 1 punkt procentowy powoduje w tym samym kwartale wzrost dynamiki wartości dodanej brutto w budownictwie o 1 punkt procentowy

Rafał Antczak
Członek Zarządu
Deloitte Consulting
ranczak@deloitteCE.com

This publication contains general information only, and none of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, any of its member firms or any of the foregoing's affiliates (collectively the "Deloitte Network") are, by means of this publication, rendering accounting, business, financial, investment, legal, tax, or other professional advice or services. This publication is not a substitute for such professional advice or services, nor should it be used as a basis for any decision or action that may affect your finances or your business. Before making any decision or taking any action that may affect your finances or your business, you should consult a qualified professional adviser. No entity in the Deloitte Network shall be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this publication.

Deloitte.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee, and its network of member firms, each of which is a legally separate and independent entity. Please see www.deloitte.com/pl/about for a detailed description of the legal structure of Deloitte Touche Tohmatsu Limited and its member firms.